

Skriftlig innspill til Næringskomiteen – Statsbudsjettet 2026

Sikre rammevilkår for skognæringen og verdiskaping i distriktene

Skognæringen er en fornybar og fremtidsrettet næringsvei som bidrar til verdiskaping, sysselsetting og klimakutt. Statsbudsjettet 2026 inneholder flere kutt som svekker næringens rammevilkår:

Kai- og veiinfrastruktur

Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket skal dekke tilskudd til bedre transportinfrastruktur for skogbruket, samt andre verdiskapingstiltak, inkludert tømmerkaier og skogsbilveier. Her foreslås det nå store kutt. I all hovedsak ser bakgrunnen for reduksjonen ut til å være i at de fleste kaiprojektene enten er planlagte eller under utbygging, og at behovet for midler på denne posten dermed reduseres.

NORSKOG har tidligere støttet et forslag fra Skognæringa Kyst om at midler i dette kapittelet burde blitt avsatt og brukt på utbedring av flaskehalser på kommunale veier. Dette ser det ikke ut til å ha blitt tatt høyde for. Dette er synd, da vi ser at midler til kommunene i liten grad går til flaskehalsutbedring på kommunale veier. Kaier er viktig infrastruktur i skogbruket, men det hjelper lite med god kaidekning dersom vi ikke får transportert virket til kaiene på effektivt vis. Selv om flaskehalser på kommunale veier er et kommunalt ansvar, hjelper dette lite når midler i Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett, verken kan eller bør øremerkes, og derfor prioriteres til andre tiltak enn kommunale veier. En pott til å utbedre flaskehalser på kommunale veier i tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, vil derfor gi nettopp bedre transportinfrastruktur for skogbruket, og den nødvendige effekten for den kaisatsingen og de økonomiske midlene som har blitt brukt til disse viktige kaiprojektene.

I tillegg trengs tilskudd til bygging av skogsbilveier, både på et generelt plan, men spesielt i skogreisingsstrøk og områder der det legges til rette for mer stedstilpasset skogbruk og lukket hogst. Vi ser flere eksempler på at landbruksveier godkjennes, men at tilskuddsmidlene er brukt opp.

Sett fra et beredskapsperspektiv er det også uhensiktsmessig med en så stor reduksjon i bevillingene til denne posten, da landbruksveier også har en viktig beredskapseffekt.

Utviklingsfondet

Når det gjelder Utviklingsfondet for skogbruket bevilges det ingen midler til dette i budsjettet, og man legger i stedet opp til at fondet utvikles når dagens kapital er brukt opp. Fondet har hatt en årlig ramme på rundt 4 millioner kroner, som er en svært beskjeden sum i et statsbudsjett. Til tross for en beskjeden sum, har fondet likevel utløst mange gode prosjekter og bidratt til betydelige tilleggsinvesteringer fra andre aktører. At det eneste statlige bidraget til utvikling i skogbruket forsvinner fra 2026, er svært synd. Fondet har vært et viktig virkemiddel for forskning, utvikling, informasjon og opplæring, og har styrket skogbruket som en rasjonell, økonomisk og bærekraftig næring.

Prioriter klimatilstand i skog

Skogen kan spille en avgjørende rolle i klimakampen. For å utløse skogens potensiale på dette området er det avgjørende at klimatilstand i skog prioriteres. Tiltak som tettere planting, gjødsling og ungsogpleie er blant de mest kostnadseffektive klimatilstandene Norge har. De gir høy karbonbinding per krone og har bred støtte i både fagmiljøer og politiske partier. Ungsogpleie er særlig viktig, da dette i tillegg til klimaeffektene også skaper en klimarobust skog. Disse tiltakene bør derfor styrkes, ikke svekkes.

Regjeringen skriver selv i proposisjonen at

«Regjeringa har òg mål om å auke CO2-opptaket i norsk skog.»

før de videre går over på hvilke tiltak som kan og bør benyttes. Her sier de at

«Tettare skogplanting, gjødsling av skog, ungsogpleie og skogplanteforedling er sentrale tiltak. Det er særleg viktig å prioritere ungsogpleie, sidan dette tiltaket både styrker skogen sitt karbonopptak, og bidreg til ein meir klimatilpassa og robust skog som toler klimapåkjenningar og klimaskadar.»

hvorpå de samtidig opprettholder bevillingene på et nivå vesentlig lavere enn hva som faktisk ble benyttet på feltet i 2024, og følgelig langt lavere enn hva som er det reelle behovet. Her er det ikke samsvar mellom hva man sier og hva man bevilger. Bevilgningene i år er foreslått til 56 millioner og er, sett opp mot fjoråret, økt med 225 000. Dette er likevel mindre enn forventet prisvekst, og langt unna faktisk benyttet beløp i 2024 på 66,45 millioner kroner.

Våre anbefalinger til Næringskomiteen:

- Bevar fjorårets bevilling til verdiskapingsfondet.
- Øk posten til verdiskapingstiltak i skogbruket vesentlig. Prioriter midler i posten knyttet til verdiskapingstiltak i skogbruket til flaskehalsutbedring på kommunale veier og som tilskudd til skogsbilveier.

Styrk tilskudd til klimatiltak i skog som en del av næringens bidrag til klimamålene, hvor man samtidig får en klar næringseffekt – bedre produksjon og større klimarobusthet.